

DECIZIA nr. 16/09.04.2012

referitoare la investigația declanșată prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 166/10.07.2006, modificat prin Ordinul nr. 269/09.07.2009 și disjunsă prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 558/04.11.2010 având ca obiect posibila încălcare a prevederilor art. 6 din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de către SC Romtelecom SA cu privire la faptele ce fac obiectul plângerilor înaintate la Consiliul Concurenței de către SC Netmaster Communications SRL

CONSILIUL CONCURENȚEI

În baza:

1. Legii concurenței nr.21/1996, republicată, modificată și completată¹ (numită în continuare *Legea concurenței*);
2. Decretului nr.700/27.04.2009 pentru numirea președintelui Consiliului Concurenței, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.284/30.04.2009;
3. Decretelor nr.701/27.04.2009 și nr.973/19.12.2011, pentru numirea vicepreședintilor Consiliului Concurenței, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.284/30.04.2009, respectiv nr. 901/20.12.2011;
4. Decretelor nr.1088/06.09.2006 și nr.703/27.04.2009, privind numirea unor membri ai Plenului Consiliului Concurenței, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.767/08.09.2006, respectiv nr.284/30.04.2009;
5. Regulamentului de organizare, funcționare și procedură al Consiliului Concurenței, publicat în Monitorul Oficial al României, nr. 113/14.02.2012;
6. Instrucțiunilor din 5 august 2010 privind definirea pieței relevante, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.553/05.08.2010;
7. Raportului de investigație prezentat de către raportor, precum și a celorlalte acte și lucrări din dosarul cauzei;
8. Prevederilor privind procedura de transmitere a *Raportului de investigație* întreprinderii Romtelecom SA pentru luare la cunoștință și formulare de observații, care au fost îndeplinite;
9. Observațiilor la *Raportul de investigație* transmise Consiliului Concurenței la data de 12.03.2012 de către Romtelecom SA;
10. Prevederilor privind procedura de transmitere de către Romtelecom SA și New Com Telecomunicații SA a opțiunii lor cu privire la organizarea de audieri în acest caz, care au fost îndeplinite;
11. Faptului că Romtelecom SA și New Com Telecomunicații SA nu au solicitat organizarea de audieri în acest caz;

¹ prin OUG nr.75/2010, aprobată cu modificări prin Legea nr. 149/2011;

12. Hotărârii Plenului Consiliului Concurenței din data de 19.03.2012, fiind îndeplinită condiția de cvorum pentru ca Plenul Consiliului Concurenței să poată decide în mod valabil.

Având în vedere următoarele:

Procedura declanșării investigației

1. La data de 08.06.2006, întreprinderea Netmaster Communications S.R.L.² (denumită în continuare Netmaster) a depus la Consiliul Concurenței două plângeri³, având ca obiect posibila încălcare a Legii concurenței de către operatorii de telefonie mobilă S.C. Orange România S.A.⁴ (denumită în continuare Orange), Vodafone România S.A.⁵ (denumită în continuare Vodafone) și, respectiv, de către S.C. Romtelecom S.A.⁶ (denumită în continuare Romtelecom).

Una dintre plângerile depuse a avut ca obiect comportamentul Vodafone și Orange, cealaltă referindu-se la comportamentul Orange și Romtelecom.

2. În urma analizei acestor plângeri, Consiliul Concurenței, prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr.166/10.07.2006, modificat prin Ordinul nr. 269/09.07.2009, a declanșat o investigație având ca obiect posibila încălcare a prevederilor art. 5 și 6 din Legea concurenței de către Orange, Vodafone și Romtelecom cu privire la faptele ce fac obiectul plângerilor înaintate la Consiliul Concurenței de către Netmaster.

3. Având în vedere următoarele aspecte referitoare la investigația declanșată în anul 2006:

- investigația avea ca obiect analiza mai multor fapte, care în funcție de încadrarea lor pe legislația din domeniul concurenței (abuz de poziție dominantă sau înțelegere anticoncurențială) și întreprinderile implicate (Vodafone, Orange sau Romtelecom) puteau fi tratate independent una de celelalte;
- întrucât practicile investigate aveau un caracter distinct, fiind totodată necesar să se asigure confidențialitatea datelor și informațiilor pe baza cărora au fost

² Stare întreprindere: radiată din data 27.08.2008 (motiv: fuziune prin absorbție). În anul 2008 controlul asupra Netmaster a fost preluat de către SC New Com Telecomunicații SA. La data de 27.08.2008 SC New Com Telecomunicații SA a fuzionat prin absorbție cu Netmaster. Anterior preluării controlului de către New Com Telecomunicații SA, controlul asupra Netmaster era deținut de d-nii Shanjay Bhasin (80%) și Alexandru Albu (20%). Certificatul-Tip de furnizor de rețele și servicii de comunicații electronice nr. 2078/20.03.2003 i-a conferit Netmaster, printre altele, dreptul de a negocia și de a încheia acorduri de interconectare cu operatorii de telefonie Orange, Vodafone și Romtelecom în vederea furnizării de servicii de comunicații electronice destinate publicului.

³ RS – 62/08.06.2006 și RS – 63/08.06.2006

⁴ Sediul social: București, B-dul Lascăr Catargiu, nr. 51-53, sector 1; Cod Unic de Înregistrare: 9010105; Număr de înregistrare Registrul Comerțului: J40/10178/1996; Certificatul-Tip de furnizor de rețele și servicii de comunicații electronice nr. 846/27.12.2002 i-a conferit Orange, printre altele, dreptul de a negocia și de a încheia acordul de interconectare cu Netmaster în vederea furnizării de servicii de comunicații electronice destinate publicului. Activitatea principală a Orange constă în activități de telecomunicații prin rețele fără cablu (exclusiv prin satelit).

⁵ Sediul social: București, P-ța Charles de Gaulle, nr. 15, sector 1; Cod Unic de Înregistrare: 8971726; Număr de înregistrare Registrul Comerțului: J40/9852/1996; Certificatul-Tip de furnizor de rețele și servicii de comunicații electronice nr. 782/24.12.2002 i-a conferit Vodafone, printre altele, dreptul de a negocia și de a încheia acordul de interconectare cu Netmaster în vederea furnizării de servicii de comunicații electronice destinate publicului. Activitatea principală a Vodafone constă în activități de telecomunicații prin rețele fără cablu (exclusiv prin satelit).

⁶ Sediul: str. Piața Presei Libere nr. 3-5, sector 1, București; Număr de înregistrare la Registrul Comerțului: J40/8926/1997; Cod Unic de Înregistrare: 427320. Certificatul-Tip de furnizor de rețele și servicii de comunicații electronice nr. 872/12.12.2002 i-a conferit Romtelecom dreptul de a negocia și de a încheia acordul de interconectare cu Netmaster în vederea furnizării de servicii de comunicații electronice destinate publicului. Activitatea principală a Romtelecom este în domeniul serviciilor de telecomunicații prin rețele cu cablu.

întocmite rapoartele de investigație supuse dezbaterii ceea ce presupunea inclusiv audierea în mod separat a părților implicate (ulterior fiind emise decizii distincte de către Consiliul Concurenței);

- disjungerea investigației în funcție de practicile analizate și întreprinderile implicate putea îmbunătăți desfășurarea procedurii de investigație în ceea ce privește dezbaterile în cadrul audierii și deliberarea în Plenul Consiliului Concurenței în vederea adoptării unor decizii în acest caz,

Plenul Consiliului Concurenței, în ședința din data de 04.11.2010, a hotărât disjungerea investigației declanșate, în patru investigații distincte, în funcție de practicile analizate și întreprinderile implicate.

În acest sens, a fost emis Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 558/04.11.2010 prin care s-a dispus disjungerea investigației declanșate prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 166/10.07.2006, modificat prin Ordinul nr. 269/09.07.2009, în patru investigații distincte.

4. Prezenta decizie face obiectul investigației disjuncte prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 558/04.11.2010 având ca obiect posibila încălcare a prevederilor art. 6 din Legea concurenței de către Romtelecom cu privire la faptele ce fac obiectul plângerilor înaintate la Consiliul Concurenței de către Netmaster.

5. Faptele reclamate de Netmaster referitoare la posibila încălcare a art. 6 alin.(1) din Legea concurenței de către Romtelecom sunt următoarele:

- nefinalizarea de către Romtelecom, în perioada decembrie 2005 – iunie 2006, a tuturor apelurilor provenite din rețeaua Netmaster;
- refuzul Romtelecom, manifestat în perioada decembrie 2005 – iulie 2006, de a crește capacitatea legăturii de interconectare cu rețeaua Netmaster.

6. Pe parcursul investigației, în anul 2008, întreprinderea SC New Com Telecomunicații SA a preluat controlul asupra Netmaster fuzionând prin absorbție cu aceasta (în sensul că New Com Telecomunicații SA a absorbit Netmaster).

7. Aspecte ale aplicării normelor de concurență în sectoarele reglementate în contextul atribuțiilor autorității naționale de reglementare și ale autorității naționale de concurență.

7.1. În mod tradițional, sectorul telecomunicațiilor a fost caracterizat prin monopolul statului. Politica europeană în domeniul telecomunicațiilor și-a propus, încă din anii 80, trecerea de la acest tip de monopol, la privatizare și la dezvoltarea unui mediu concurențial în acest sector. Eforturile în acest domeniu s-au concretizat în anii 90, când a fost adoptat cadrul legislativ la nivel european vizând liberalizarea tuturor serviciilor și rețelelor de telecomunicații.

Ca urmare a noilor condiții tehnice și economice, în anul 2002, acest cadru a fost revizuit. În acest context, Directiva-cadru din 1991⁷ a stabilit principiul „*Open Network Provision – ONP*”, impunându-se Statelor Membre obligația de a asigura accesul deschis, pe baze non-discriminatorii, la rețelele publice de telecomunicații. Pentru a răspunde acestei cerințe, statele membre au adoptat norme prin care au impus

⁷ Directiva Consiliului 90/387/EEC din 28 iunie 1990 asupra stabilirii unei Piețe interne de servicii de telecomunicații, prin implementarea OPN. OJ L192, 24.7.90

întreprinderilor deținătoare ale infrastructurii obligația de a furniza concurenților acces la rețelele de telecomunicații.

Pe de altă parte, un rol central în liberalizarea sectorului telecomunicațiilor în Europa este jucat de normele privind concurența. Încă din anul 1990 Comisia Europeană a adoptat *Directiva 90/388/CE privind concurența pe piețele de servicii de telecomunicații*, înlocuită de *Directiva 2002/77/CE privind concurența pe piețele de rețele și servicii de comunicații electronice*.

În plus, în anul 1991, Comisia Europeană a adoptat *Liniile directoare privind aplicarea normelor comunitare de concurență în sectorul telecomunicațiilor*, iar mai târziu, în 1998, a fost publicată *Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor de concurență acordurilor de acces în sectorul telecomunicațiilor – cadru general, piețe relevante și principii*.

Ca principiu general, autoritățile europene promovează opinia conform căreia normele de concurență și reglementările sectoriale nu se exclud, ci trebuie aplicate împreună atunci când este avut în vedere un caz de încălcare a art. 82 din Tratatul CE⁸.

Astfel, la nivel european, așa cum se menționează în *Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor de concurență acordurilor de acces în sectorul telecomunicațiilor*, "Comisia consideră că normele de concurență și reglementarea sectorială specifică formează un set coerent de măsuri potrivite pentru a asigura un mediu de piață liberalizat și concurențial pentru piețele telecomunicațiilor din Comunitate"⁹ (subiect reluat în *Comunicările ulterioare*).

Comisia explică această abordare prin faptul că "autoritățile naționale de reglementare au sarcini diferite și operează într-un cadru juridic diferit de cel al Comisiei atunci când aceasta din urmă aplică normele de concurență"¹⁰.

Dreptul național, bazat în principal pe considerente de politică de telecomunicații, poate avea obiective diferite de obiectivele politicii comunitare în domeniul concurenței, dar compatibile cu acestea. Prin urmare, în opinia Comisiei, faptul că sectorul telecomunicațiilor este supus unei reglementări *ex ante* de către autoritățile naționale de reglementare în domeniul telecomunicațiilor, nu împiedică aplicarea *ex post* a normelor de concurență. Mai mult, Comisia utilizează criteriile stabilite prin reglementările sectoriale atât pentru definirea piețelor relevante, cât și pentru aprecierea abuzului de poziție dominantă.

7.2. În mod similar, în România, Consiliul Concurenței este autoritatea care are ca principale atribuții protejarea și stimularea concurenței pentru asigurarea unui mediu concurențial normal, în vederea promovării intereselor consumatorilor, iar Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) este instituția care stabilește reguli pentru piața de comunicații din România și veghează la respectarea acestora.

Având în vedere obiectivele comune ale celor două autorități publice în ceea ce privește asigurarea și promovarea concurenței pe piețele din domeniile comunicațiilor electronice, comunicațiilor audiovizuale și serviciilor poștale din România, ANCOM și Consiliul Concurenței cooperează în vederea implementării și aplicării unitare a

⁸ În aplicarea legislației Uniunii Europene în domeniul concurenței se va ține cont că articolele 81 și 82 din *Tratatul de instituire a Comunității Europene (Tratatul CE)* au devenit articolele 101 și 102 după intrarea în vigoare la 01.12.2009 a *Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (Tratatul de funcționare sau Tratatul Lisabona)*.

⁹ *Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor de concurență acordurilor de acces în sectorul telecomunicațiilor, cadru general, piețe relevante și principii*, JO C 265/2, 22.08.1998, para. 149

¹⁰ *Idem*, para. 13

legislației din domeniul concurenței și din domeniul comunicațiilor electronice, comunicațiilor audiovizuale și serviciilor poștale.

Cooperarea celor două autorități are ca scop asigurarea convergenței deciziilor adoptate conform atribuțiilor legale ale fiecăreia, cu privire la problemele de concurență identificate, precum și pentru asigurarea unei abordări unitare a piețelor relevante din domeniul comunicațiilor electronice identificate.

Pentru faptele vizate de prezenta investigație, posibila incidență a legii concurenței este analizată de Consiliul Concurenței *ex-post*, indiferent dacă, prin pronunțarea sa anterioară asupra faptei, ANCOM a constatat încălcarea sau nu a unor măsuri impuse de autoritatea de reglementare.

Această abordare se fundamentează pe obiectivul încredintat Consiliului Concurenței de *Legea concurenței*, și anume apărarea interesului public prin asigurarea unui mediu concurențial normal.

8. Cadru legal la nivelul Uniunii Europene privitor la serviciile de terminare a apelurilor în rețelele individuale de telefonie.

8.1. Piețele din sectorul comunicațiilor electronice sunt deseori duale, în sensul că înglobează servicii furnizate prin rețele sau platforme care reunesc utilizatori de ambele părți ale pieței, cum ar fi, de exemplu, utilizatori finali care comunică între ei sau emițători și receptori de informații sau de conținut. Trebuie să se țină seama de aceste aspecte atunci când se ia în considerare identificarea și definirea piețelor, dat fiind că ele pot afecta atât modul în care sunt definite piețele, cât și prezența sau absența caracteristicilor care ar putea justifica impunerea de obligații de reglementare *ex-ante*.

8.2. *Cadru de reglementare din anul 1998* a identificat câteva segmente ale sectorului telecomunicațiilor susceptibile de reglementare *ex-ante*. Aceste segmente au fost delimitate de directivele aplicabile, dar nu sunt întotdeauna „piețe” în sensul dreptului concurenței și a practicii.

Directiva 2002/19/CE a Parlamentului și a Consiliului European *privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora* - denumită în continuare *Directiva privind Accesul* - și, respectiv, Directiva 2002/22/CE a Parlamentului și a Consiliului European *privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile de comunicații electronice* - denumită în continuare *Directiva privind Serviciul Universal* - identifică segmentele de piață specifice care trebuie să fie supuse analizei autorităților naționale de reglementare, alături de piețele enumerate în recomandare.

*Recomandarea Comisiei din 11 februarie 2003 cu privire la piețele relevante ale produselor și serviciilor de comunicații electronice pentru care este posibilă reglementarea ex-ante*¹¹, conform *Directivei 2002/21/EC emisă de Parlamentul și de Consiliul Europei privind cadrul comun de reglementare pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice*¹² identifică piețele de produse și de servicii în cazul cărora reglementarea *ex-ante* poate fi justificată.

¹¹ Recomandarea Comisiei din 11 februarie 2003, Text cu relevanță pentru SEE, Bruxelles, 11/02/2003, C(2003)497 – versiunea în limba română.

¹² Directiva 2002/21/CE a Parlamentului și a Consiliului European privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directivă cadru pentru comunicațiile electronice) stabilește un nou cadru legislativ pentru sectorul comunicațiilor electronice care intenționează să răspundă tendințelor de convergență prin includerea tuturor rețelelor și a serviciilor de comunicații electronice în sfera sa de aplicare.

Toate segmentele de piață enumerate în anexa la Recomandare au fost incluse în versiunea inițială a recomandării pentru a permite autorităților naționale de reglementare să revizuiască obligațiile existente, impuse conform cadrului de reglementare din anul 1998. Articolul 15(1) al *Directivei-Cadru* solicită Comisiei Europene să definească piețele în concordanță cu principiile dreptului concurenței.

Astfel, Comisia Europeană a definit piețele (corespunzătoare segmentelor de piață enumerate în Anexa I la *Directiva-Cadru*) în concordanță cu principiile dreptului concurenței. În sectorul comunicațiilor electronice există cel puțin două tipuri de piețe relevante care trebuie luate în considerare: piețele de servicii și de produse furnizate către utilizatorii finali (piețe cu amănuntul) și piețele de resurse necesare operatorilor pentru a furniza servicii și produse către utilizatorii finali (piețe de gros). În cadrul acestor două tipuri de piețe, pot fi făcute alte diviziuni în funcție de caracteristicile cererii și ofertei.

Precizând că procesul de identificare a piețelor în cadrul acestei recomandări nu aduce atingere piețelor care pot fi definite în anumite cazuri conform dreptului concurenței, *Recomandarea* stabilește trei criterii¹³ pe baza cărora piețele sunt identificate în conformitate cu principiile dreptului concurenței. O piață ar putea fi eliminată dintr-o *Recomandare* dacă se arată că pe piața respectivă există o concurență sustenabilă și efectivă în cadrul Comunității, iar concurența nu ar fi afectată datorită eliminării obligațiilor de reglementare existente.

Printre alte piețe relevante susceptibile de reglementare *ex-ante* incluse în Anexa 1 la *Recomandare* se numără și piața terminării apelurilor în rețelele publice de telefonie furnizate la puncte fixe. În înțelesul *Recomandării* terminarea apelurilor include transportul apelurilor locale și este astfel împărțită încât să fie consistentă cu limitele impuse pentru piața originării de apeluri și piața tranzitului de apeluri în rețelele publice de telefonie furnizate la puncte fixe¹⁴.

8.3. *Recomandarea Comisiei din 17 decembrie 2007 privind piețele relevante de produse și de servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări ex-ante*¹⁵, în conformitate cu *Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice* are ca punct de plecare pentru identificarea piețelor, definirea piețelor cu amănuntul dintr-o perspectivă orientată către viitor, luând în calcul substituibilitatea din perspectiva cererii și a ofertei. Astfel, numărul piețelor relevante susceptibile de reglementare *ex-ante* a fost restrâns semnificativ mai ales în ceea ce privește piețele cu amănuntul.

Anexa 1 la această *Recomandare* menționează piața serviciului de terminare a apelului la un post fix din rețeaua publică de telefonie ca piață relevantă susceptibilă

Scopul cadrului legislativ este de a reduce treptat reglementările *ex-ante* specifice sectorului, pe măsură ce concurența de pe piață se dezvoltă.

¹³ Primul criteriu se referă la prezența unor bariere mari și non-tranzitorii de natură structurală, legală sau de reglementare ridicate la intrarea pe piață. Însă, date fiind funcționarea și caracterul dinamic ale piețelor din sectorul comunicațiilor electronice, la realizarea unei analize prospective pentru o posibilă reglementare *ex-ante*, ar trebui să fie luate în considerare și posibilitățile de a depăși aceste bariere într-un orizont de timp relevant. Ca urmare, cel de-al doilea criteriu admite doar piețele a căror structură nu tinde către o concurență efectivă într-un orizont de timp relevant. Aplicarea acestui criteriu presupune examinarea situației competitive dincolo de barierele ridicate la intrare. Cel de-al treilea criteriu este reprezentat de faptul că aplicarea exclusivă a dreptului concurenței nu ar soluționa într-un mod adecvat eșecul (eșecurile) înregistrate pe piață.

¹⁴ Această piață corespunde pieței menționate în Anexa I (2) din *Directiva-Cadru* cu privire la *Directiva 97/33/CE („terminarea apelurilor în rețelele publice de telefonie fixă”)*.

¹⁵ RECOMANDAREA COMISIEI din 17 decembrie 2007 privind piețele relevante de produse și de servicii din sectorul comunicațiilor electronice care pot face obiectul unei reglementări *ex-ante*, [notificată cu numărul C(2007) 5406], (Text cu relevanță pentru SEE), (2007/879/CE), publicată în Jurnalul European nr L 344/65 din 28.12.2007

de reglementare ex-ante. În sensul *Recomandării* se consideră că terminarea apelului include transmiterea apelului, definită astfel încât să fie conformă, în context național, cu limitele stabilite pentru piața serviciilor de inițiere și de tranzit a apelurilor la un punct mobil, sau după caz la un punct fix, din rețeaua publică de telefonie.

8.4. Prin *Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009* au fost modificate Directivele nr. 2002/21/CE *privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice*, 2002/19/CE *privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora* și 2002/20/CE *privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice*¹⁶.

8.5. Astfel, piața relevantă, așa cum aceasta a rezultat din analiza plângerilor Netmaster și regăsită în *Recomandările și Directivele CE* este piața serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe în rețeaua publică de telefonie operată de Romtelecom; aceasta se regăsește ca piața 9 din *Recomandarea Comisiei din 11 februarie 2003* cu privire la piețele relevante ale produselor și serviciilor de comunicații electronice pentru care este posibilă reglementarea *ex ante*, conform Directivei 2002/21/EC (în vigoare la data producerii faptelor incriminate)

Piața relevantă geografică aferentă pieței produsului de mai sus a fost identificată ca fiind la nivel național.

9. Cadru legal național privitor la serviciile de terminare a apelurilor în rețelele individuale de telefonie fixă.

9.1. Domeniul comunicațiilor electronice este un domeniu reglementat, autoritatea de reglementare – ANCOM – având atribuții în identificarea piețelor susceptibile de a fi reglementate *ex-ante* din acest sector.

Definirea și analiza piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice din România susceptibile de a fi reglementate *ex-ante* a fost realizată de către ANCOM în conformitate cu prevederile¹⁷ Directivei-cadru. Aceste prevederi ale Directivei-cadru au fost transpuse în legislația națională prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2002 *privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 591/2002, cu modificările și completările ulterioare*¹⁸.

Prin Ordonanța Guvernului nr. 34/2002 *privind accesul la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 527/2002, cu modificările și completările ulterioare*¹⁹ s-a stabilit cadrul de reglementare a relațiilor

¹⁶ Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noi. 2009 de modificare a Directivelor 2002/21/CE, publicat în Jurnalul Oficial Uniunii Europene, L 337/37, 18.12.2009

¹⁷ art. 15 și 16

¹⁸ dispozițiile Capitolului V. Completate de prevederile Ordonanței de Urgență nr. 111 din 14 decembrie 2011 privind comunicațiile electronice, publicată în Monitorul Oficial nr 925 din 27 decembrie 2011, care abrogă (art 160) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 79/2002 privind cadrul general de reglementare a comunicațiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 457 din 27 iunie 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 591/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția prevederilor cap. IV "Dreptul de acces pe proprietăți", precum și a dispozițiilor art. 55 alin. (1) lit. g) și alin. (2)

¹⁹ Ordonanța de Urgență nr. 111 din 14 decembrie 2011 privind comunicațiile electronice, publicată în Monitorul Oficial nr 925 din 27 decembrie 2011 abrogă prin prevederile art 160, Ordonanța Guvernului nr. 34/2002 privind accesul la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea

intre operatorii de rețele, intre furnizorii de servicii privind accesul la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructura asociata, precum și interconectarea acestora.

Pe piețele identificate, ANCOM realizează periodic analize de piață, în scopul determinării situației concurențiale pe aceste piețe. Dacă în urma analizelor realizate se constată că pe respectivele piețe nu există concurență efectivă, ANCOM identifică furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice cu putere semnificativă și impune acestora una sau mai multe din obligațiile prevăzute de Ordonanța Guvernului nr. 34/2002²⁰.

Conform actualei legi a comunicațiilor aprobată prin Ordonanța Guvernului nr. 111/2011 (art. 93.2), *dacă în urma unei analize de piata ANCOM stabileste ca pe o piata relevanta din sectorul comunicatiilor electronice nu exista concurenta efectiva, va identifica furnizorii de retele sau de servicii de comunicatii electronice care au, potrivit art. 94 sau 95, putere semnificativa pe piata si va impune acestora, în mod corespunzator, una ori mai multe dintre obligatiile prevazute la art. 92 alin. (3) sau va mentine ori va modifica aceste obligatii, acolo unde acestea exista deja.*

9.2. O prima identificare a pieței accesului la rețelele publice de telefonie fixă în vederea terminării apelurilor ca fiind relevantă a fost realizată de către ANCOM la sfârșitul anului 2002 prin Decizia nr. 136 *privind aprobarea Regulamentului privind identificarea piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice.*

Conform acestei decizii, analiza pieței relevante a produsului a pornit de la segmentarea sectorului comunicațiilor electronice în funcție de următoarele distincții:

- a) rețele publice de comunicații electronice și servicii de comunicații electronice destinate publicului/rețele și servicii de comunicații electronice furnizate pentru nevoi proprii;
- b) piețe cu amănuntul/piețe de gros;
- c) furnizare de rețele și servicii de comunicații electronice/furnizare de infrastructură asociată;
- d) furnizare la puncte fixe/furnizare la puncte mobile;
- e) servicii de telefonie destinate publicului/alte servicii;
- f) servicii oferite consumatorilor/servicii oferite celorlalți utilizatori finali.

Identificarea pieței relevante a produsului s-a realizat pe baza criteriilor de substituibilitate a cererii și substituibilitate a ofertei.

În sensul acestei decizii²¹, piața relevantă specifică este piața relevantă din sectorul comunicațiilor electronice, ale cărei caracteristici pot justifica impunerea de către ANCOM a unor obligații specifice în sarcina furnizorilor cu putere semnificativă pe acea piață.

9.3. În *Referatul de aprobare* privind proiectul Deciziei președintelui ANRC pentru aprobarea Regulamentului privind identificarea piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice au fost identificate astfel de piețe relevante, printre care

acestora, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 2 februarie 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 527/2002, cu modificările și completările ulterioare;

²⁰ Conform art. 9-13 pot fi impuse obligații de transparență, nediscriminare, evidența contabilă separată, de a permite accesul și utilizarea unor elemente specifice ale rețelei și infrastructurii asociate, referitoare la recuperarea costurilor și controlul tarifelor

²¹ Conform prevederilor art. 2

piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă (atât la nivel de gros, cât și cu amănuntul).

Ca piață de gros, piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă cuprinde accesul la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului comutat al apelurilor pentru serviciile de voce și serviciile conexe de date.

Din punctul de vedere al substituibilității cererii, având în vedere că în România exista la acel moment (anul 2002) un singur furnizor de rețele de telefonie fixă, nu a fost posibilă segmentarea acestei piețe în piața de origine apeluri, piața de terminare apeluri, piața de tranzit comutat și piața serviciilor conexe de date.

Din punctul de vedere al substituibilității ofertei s-a avut în vedere că nu existau furnizori de rețele care să poată intra pe piață la o creștere mică, semnificativă și netranzitorie a prețurilor. Intrarea pe piața necesita construirea unei rețele de telefonie fixă ceea ce presupunea investiții importante și un timp lung de punere în funcțiune.

Referitor la dimensiunea geografică, pornind de la întinderea rețelei și de la aria pe care fuseseră acordate drepturi exclusive, aceasta a fost definită ca fiind teritoriul național.

9.4. Pe piața relevantă de gros definită mai sus, s-a considerat justificată impunerea de către ANCOM a unor obligații specifice în sarcina furnizorului unic de servicii de telefonie fixă, pe baza următoarelor criterii suplimentare:

Existența unor drepturi exclusive – Există drepturi exclusive acordate unui singur furnizor până la data de 31.12.2002, în ceea ce privește construirea, operarea, modernizarea și îmbunătățirea rețelei fixe de telecomunicații precum și a infrastructurii aferente acestora, în vederea furnizării de servicii de telefonie fixă.

Bariere la intrarea pe piață - barierele structurale ridicate fac dificilă intrarea unor noi furnizori pe piața de telefonie fixă.

Dinamica pieței – Presiunile inovative și constrângerile concurențiale previzibile venite din partea potențialilor concurenți nu conduc la concluzia că piața, prin mecanisme interne, în absența reglementării, tinde să devină o piață competitivă în ciuda barierelor ridicate la intrarea pe piață;

Eficiența normelor generale de concurență – experiența acumulată pe piața internațională dovedește că normele generale de concurență nu reușesc să asigure o concurență efectivă pe piața în lipsa reglementărilor sectoriale specifice.

9.5. În anexa la *Regulamentul privind identificarea piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice* a fost identificată ca piață relevantă specifică piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului apelurilor din România.

9.6. Prin Decizia ANCOM nr. 142/2002 Romtelecom a fost desemnat operator cu putere semnificativă pe piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului apelurilor.

9.7. Prin Decizia ANCOM nr. 147/2002²² au fost impuse în sarcina Romtelecom obligații specifice în sensul asigurării accesului altor operatori la rețeaua sa și interconectării.

²² Privind principiile și precondițiile ofertei de referință pentru interconectarea cu rețeaua publică de telefonie fixă

Conform acestui act normativ, Romtelecom elaborează și publică Oferta de referință (ORI) pentru interconectarea cu rețeaua pe care o operează, care va cuprinde setul minim de servicii de interconectare stabilit, împreună cu condițiile, inclusiv referitoare la tarife, în care aceste servicii vor fi oferite beneficiarilor. De asemenea, Romtelecom va furniza în ORI informații detaliate privind setul de parametri relevanți pentru calitatea serviciilor oferite Beneficiarului. Operatorul are obligația de a pune la dispoziția operatorilor care solicită servicii de interconectare informații detaliate despre rețeaua pe care o operează, astfel încât aceștia să poată alege în mod eficient punctele de acces unde să realizeze interconectarea și să își poată planifica dezvoltarea propriilor rețele sau servicii. Operatorul va furniza legătura de interconectare la capacitatea și caracteristicile tehnice solicitate de către Beneficiar, în măsura posibilităților tehnice. Răspunderea Operatorului cu privire la capacitatea legăturii furnizate va fi clar definită în ORI.

Conform documentului reprezentând ORI a Romtelecom, în vigoare în anul 2006²³, respectiva oferta reprezenta baza contractelor comerciale de interconectare ce urmau a fi negociate cu furnizorii de rețele publice și servicii de comunicații electronice cu drept de interconectare care solicită aceste servicii. În cazul în care Romtelecom încheie un contract de interconectare ale cărui condiții sunt mai favorabile operatorului decât cele din ORI, aceste condiții vor fi oferite tuturor operatorilor, fără discriminare.

Termenul prevăzut de negociere pentru a se ajunge la un acord de interconectare este de 2 luni, în caz contrar oricare dintre părți putând sesiza autoritatea de reglementare.

9.8. Urmare a aderării României la Uniunea Europeană la data de 1 ianuarie 2007, ANCOM-ului i-a revenit obligația, în conformitate cu prevederile²⁴ Directivei-cadru de a proceda la definirea și analizarea piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice din România susceptibile de a fi reglementate *ex-ante*.

Având în vedere că, în anul 2002, ANCOM a identificat și definit aceste piețe, ulterior datei de 01.01.2007 a efectuat demersurile necesare pentru revizuirea acestor piețe.

Astfel, printre primele piețe supuse reanalizării s-a numărat și piața accesului la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării, terminării și tranzitului comutat al apelurilor, care cuprinde accesul la rețelele publice de telefonie fixă în vederea originării la puncte fixe, terminării la puncte fixe și tranzitului comutat al apelurilor pentru serviciile de telefonie destinate publicului și pentru serviciile dial-up, ISDN BRA, fax și telefax.

9.9. În cadrul procesului de revizuire a pieței, ANCOM a luat în considerare *Recomandarea* și a evaluat necesitatea definirii, și după caz, definirea unor piețe relevante susceptibile de a fi reglementate *ex-ante* în ceea ce privește serviciile de terminare a apelurilor la puncte fixe (corespunzătoare pieței nr. 3 din *Recomandare*), precum și analizarea situației concurențiale pe piețele astfel definite, în sensul determinării eventualilor furnizori cu putere semnificativă și stabilirea măsurilor de reglementare necesare pe piețele analizate, în lumina evoluțiilor înregistrate la nivelul sectorului comunicațiilor electronice din România în perioada 2002 – 2008.

9.10. În urma analizei efectuate, ANCOM a emis Decizia nr. 585/28.07.2008 *privind identificarea piețelor relevante ale serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe*.

²³ Conform informațiilor și documentelor transmise de Romtelecom prin adresa nr. 100/433/27.06.2006, înregistrată la Consiliul Concurenței sub nr. RG – 5040/27.06.2006; ORI a Romtelecom transmisă a fost întocmită la 01.03.2004 și actualizată la data de 04.11.2005

²⁴ art. 15 și 16

Prin această decizie ANCOM a identificat 38 de piețe relevante ale produsului, corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe în rețelele publice de telefonie operate de furnizorii de rețele publice de comunicații electronice, printre care și cea operată de Romtelecom.

Piețele cuprind serviciile de terminare a apelurilor la puncte fixe la numere geografice, numere independente de locație și numere naționale scurte pentru servicii de interes public la nivel național, cu excepția celor utilizate pentru servicii de informații, în fiecare rețea publică de telefonie, indiferent de tehnologia sau mediul de transmisie utilizat ori de originea națională sau internațională a apelurilor, inclusiv a apelurilor furnizate prin rețeaua proprie sau prin rețeaua unui terț utilizând tehnologia VoIP gestionată, pentru care calitatea serviciului este controlată de către furnizorul serviciilor prin crearea, pe rețeaua de acces, a unui canal separat, fizic sau virtual, permanent, dedicat traficului de voce de tip IP sau prin prioritizarea pachetelor de voce.

Piețele relevante geografice sunt naționale, determinate de teritoriul României.

9.11. Piețele identificate sunt piețe de gros, supuse prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 34/2002 privind accesul la rețelele publice de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 527/2002, cu modificările și completările ulterioare.

9.12. Prin Decizia nr. 644/06.08.2008 Romtelecom a fost desemnată ca fiind furnizor cu putere semnificativă pe piața serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe în propria rețea publică de telefonie. Prin această decizie au fost stabilite obligații cu privire la tarifele ce pot fi percepute pentru furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor la puncte fixe, fiind menținute obligațiile impuse Romtelecom prin Decizia nr. 147/2002 și celalalte acte normative incidente pe piața respectivă.

10. Piața relevantă a serviciului de terminare a apelurilor la puncte fixe

10.1. Conform prevederilor *Instrucțiunilor privind definirea pieței relevante*²⁵, o piață relevantă cuprinde un produs sau un grup de produse și aria geografică pe care acestea se produc și/sau se comercializează. Piața relevantă are deci două componente: piața produsului și piața geografică.

Piața relevantă a produsului cuprinde toate produsele și/sau serviciile pe care consumatorul le consideră interschimbabile sau substituibile, datorită caracteristicilor, prețului și utilizării acestora.

În conformitate cu prevederile pct. 26 al *Instrucțiunilor privind modul de aplicare a regulilor de concurență acordurilor de acces din sectorul de comunicații electronice – cadrul general, piețe relevante și principii*²⁶, „substituibilitatea din punctul de vedere al cererii este [...] principalul instrument folosit pentru definirea pieței relevante a produsului, în scopul identificării restricțiilor asupra concurenței în sensul art. 5 alin (1) și al prevederilor art. 6 din lege.

Substituibilitatea din punctul de vedere al ofertei poate fi folosită, în cazul în care circumstanțele o justifică, ca un element suplimentar pentru definirea pieței relevante”.

Piața relevantă geografică cuprinde zona în care întreprinderile în cauză sunt implicate în cererea și oferta de produse sau servicii, în care condițiile de

²⁵ Publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553/08.08.2010

²⁶ Publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 197/22.03.2011

concrență sunt suficient de omogene și care poate fi delimitată de zonele geografice învecinate, deoarece condițiile de concurență diferă în mod apreciabil în respectivele zone.

10.2. Pentru definirea pieței relevante, a fost avută în vedere și analiza efectuată de ANCOM pentru definirea piețelor relevante din acest sector, analiza efectuată în vederea îndeplinirii atribuțiilor specifice. ANCOM a analizat evoluțiile înregistrate la nivelul sectorului comunicațiilor electronice din România în perioada 2002 – 2007 pe piața de gros a serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe în fiecare rețea publică de telefonie, în vederea îndeplinirii atribuțiilor de definire și analiză a piețelor relevante din sectorul comunicațiilor electronice din România susceptibile de a fi reglementate *ex-ante*. Analiza efectuată a fost transmisă spre analiză Consiliului Concurenței, prin adresa înregistrată sub nr. RG375/24.01.2008, solicitându-se, printre altele, emiterea unui punct de vedere privind proiectul de decizie referitor la identificarea piețelor relevante ale serviciilor de terminare la puncte fixe a apelurilor în fiecare rețea individuală de comunicații electronice.

10.3. În urma analizei *Expunerii de motive*²⁷, cât și a proiectelor de decizie ale președintelui ANCOM asupra cărora s-a solicitat punctul de vedere, Consiliul Concurenței a constatat că, în general, analiza întreprinsă de ANCOM este temeinică și fundamentată pe principiile legii concurenței. De asemenea, Consiliul Concurenței a fost de acord cu concluziile acestei analize, cu identificarea și definirea piețelor relevante prezentate.

10.4. Având în vedere rolul său și atribuțiile conferite de Legea concurenței, Consiliul Concurenței nu este limitat sau constrâns în vreun fel în ceea ce privește identificarea și definirea piețelor relevante de către autoritatea de reglementare, însă poate ține cont de acestea.

De asemenea, analiza efectuată de Consiliul Concurenței în cadrul investigației declanșate este în concordanță cu rezultatele analizei efectuate de ANCOM. În acest sens, nu au fost identificate elemente care să conducă Consiliul Concurenței la concluzia că, în perioada analizată și în funcție de practicile analizate, era necesară adoptarea unei abordări diferite față de cea a ANCOM referitoare la definirea pieței relevante. Perioada avută în vedere de Consiliul Concurenței pentru acest caz (2005-2006) este inclusă în perioada analizată de ANCOM (2002-2007) pe piața respectiva.

10.5. Serviciul de interconectare în vederea terminării la puncte fixe a apelurilor în rețeaua unui operator este serviciul care, alături de serviciile de interconectare în vederea originării și tranzitului comutat, achiziționate la nivelul pieței de gros, reprezintă elementele esențiale necesare furnizării de apeluri naționale și internaționale la nivelul pieței cu amănuntul.

Accesul la rețelele publice de telefonie în vederea furnizării de servicii de apeluri la puncte fixe la nivelul pieței cu amănuntul este necesar oricărui furnizor în vederea asigurării conectivității între utilizatorii finali aparținând unor rețele diferite, datorită faptului că, din punctul de vedere al unui utilizator, accesul la o rețea publică de telefonie este echivalent cu posibilitatea de a primi și origina apeluri.

²⁷ *la măsurile Autorității Naționale pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației de identificare, analiză și reglementare a piețelor relevante corespunzătoare serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe în rețelele publice de telefonie*

Furnizarea, pe piața cu amănuntul, a serviciilor de apeluri în afara rețelei de origine, necesită achiziționarea, la nivel de gros, a serviciului de terminare a apelurilor de la operatorul care furnizează părții apelate serviciul de acces.

Din punctul de vedere al percepției utilizatorilor, nu există caracteristici funcționale care să determine necesitatea segmentării pieței în funcție de mediul de transmisie utilizat pentru asigurarea accesului la rețelele publice de telefonie. Astfel, indiferent de mediul de transmisie (fire metalice torsadate, unde radio, cablu coaxial, fibră optică etc.), se poate asigura o calitate a serviciilor de telefonie destinate publicului suficientă pentru ca utilizatorii să poată substitui mediul de transmisie având în vedere doar tariful acestor servicii.

10.6. Având în vedere cele menționate anterior se definește piața relevantă a produsului ca fiind piața serviciului de terminare a apelurilor la puncte fixe în rețeaua publică de comunicații electronice operată de Romtelecom.

Piața relevantă a produsului cuprinde serviciile de terminare a apelurilor la puncte fixe la numere geografice, numere independente de locație și numere naționale scurte pentru servicii de interes public la nivel național, în fiecare rețea publică de telefonie, inclusiv serviciile furnizate pentru propria activitate, indiferent de tehnologia sau mediul de transmisie utilizat ori de originea națională sau internațională a apelurilor, inclusiv a apelurilor furnizate prin rețeaua proprie sau prin rețeaua unui terț utilizând tehnologia VoIP.

10.7. Piața geografică relevantă este piața națională, determinată de acoperirea geografică a rețelei operate de Romtelecom.

Pornind de la întinderea rețelei și de la aria pentru care sunt acordate drepturile de furnizare a rețelelor publice de telefonie și având în vedere faptul că serviciile de terminare sunt oferite către și de către toți operatorii de rețele publice de telefonie din România, în aceleași condiții, fără a se diferenția din punctul de vedere al locației geografice, piața geografică a serviciilor de terminare la puncte fixe a apelurilor în fiecare rețea publică de telefonie s-a definit la nivel național, iar dimensiunea geografică a fiecărei piețe relevante corespunde acoperirii geografice a rețelei fiecărui operator.

10.8. Piețele serviciilor de terminare a apelurilor în fiecare rețea publică de telefonie sunt, prin definiție, piețe de monopol, care în condițiile sistemului de tarifare „partea apelantă plătește” nu au potențial să devină piețe concurențiale. Practic, este imposibil pentru un alt operator decât cel care controlează accesul la punctul terminal al rețelei asociat unui utilizator final să poată termina apelurile către acesta.

Prin urmare, fiecare operator al unei rețele publice de telefonie care asigură terminarea la puncte fixe a apelurilor provenite din alte rețele sau din propria rețea deține o cotă de piață de 100%.

Furnizorii de servicii de terminare a apelurilor la puncte fixe nu au de înfruntat potențiali concurenți, fiind imposibilă apariția unei alte oferte privind serviciile de terminare în propriile lor rețele.

11. Interdicția prevăzută de art. 6 alin. (1) din Legea concurenței

Potrivit dispozițiilor art.6 alin.(1) din Legea concurenței este interzisă folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziții dominante deținute pe piața românească sau pe o parte substanțială a acesteia.

Din analiza prevederilor art.6 alin.(1) din Legea concurenței, rezultă că o practică intră sub incidența acestui act normativ numai dacă sunt îndeplinite în mod cumulativ următoarele condiții:

1. întreprinderea respectivă deține o poziție dominantă pe piața relevantă;
2. întreprinderea respectivă abuzează de poziția sa dominantă prin săvârșirea unor fapte anticoncurențiale.

Se menționează că, prin modificarea și completarea Legii concurenței prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/30.06.2010, art. 6 alin.(1) a suferit modificări în sensul că următoarea condiție - prin acest abuz să fi fost sau să poată fi afectată activitatea economică sau prejudiciați consumatorii - care trebuia îndeplinită anterior pentru a se intra sub incidența acestui articol, a fost eliminată. Textul anterior al art. 6 prevedea că este interzisă folosirea în mod abuziv a unei poziții dominante deținute de către un agent economic pe piața românească ori pe o parte substanțială a acesteia, prin recurgerea la fapte anticoncurențiale care au ca obiect sau pot avea ca efect afectarea activității economice sau prejudicierea consumatorilor. Însă chiar dacă nu mai este prevăzut în mod expres în lege, existența unei fapte anticoncurențiale presupune prin ea însăși cel puțin posibilitatea afectării activității economice ori a prejudicierii consumatorilor.

Astfel, în cadrul investigației s-au analizat inclusiv efectele sau posibilele efecte ale practicilor analizate.

12. Analiza dominantei

12.1. Dominanța a fost definită de instanțele europene²⁸ ca fiind „o poziție dată de puterea economică de care se bucură un agent economic care îi permite să împiedice menținerea unei concurențe efective pe piața relevantă și care îi oferă puterea de a se comporta, într-o măsură apreciabilă, în mod independent față de concurenții săi, de clienții săi și în cele din urmă față de consumatorii săi”. De asemenea, conform legislației din domeniul concurenței, prin poziție dominantă pe piața relevantă se înțelege situația în care un operator economic este capabil, într-o măsură apreciabilă, să se comporte independent față de concurenții și de clienții săi de pe această piață.

12.2. Dominanța este o stare de fapt, a cărei existență poate fi probată prin analiza următoarelor criterii:

- analiza situației concurențiale: numărul și dimensiunea concurenților, poziția pe piață a acestora, cotele de piață și stabilitatea acestora în timp, gradul de concentrare a pieței;
- barierele la intrare și dezvoltare pe piață, dar și la ieșirea de pe piață.

12.3. Există și alți factori a căror analiză poate arăta existența dominantei, cum ar fi: gradul de integrare verticală, maturitatea pieței și gradul de diversificare a produselor, puterea de contracarare a cumpărătorilor, existența reglementărilor sectoriale și eficiența acestora, accesul facil sau privilegiat la resurse financiare sau de capital, accesul la facilități esențiale, costurile schimbării furnizorilor etc.

12.4. Determinarea dominantei se realizează de la caz la caz și nu implică în mod necesar analiza tuturor criteriilor de mai sus, ci numai a acelor care indică în mod clar existența acestei stări de fapt.

²⁸ Cazul 27/76, *United Brands Co and United Brands Continental BV v. Commission*, Cazul 85/76, *Hoffmann-La Roche & Co AG v. Commission*;

Deși o cotă mare de piață nu este suficientă pentru identificarea unui furnizor ca având putere semnificativă, totuși este puțin probabil ca un operator să fie dominant, fără a deține o cotă de piață semnificativă.

12.5. În jurisprudența²⁹ Curții Europene de Justiție s-a precizat că, în lipsa unor circumstanțe excepționale, o cotă de piață mai mare de 50% instituie o prezumție de dominanță, sarcina probei că respectivul agent economic nu are poziție dominantă pe o anumită piață aparținând acestuia. Chiar și în cazul³⁰ unei cote de piață mai mici de 50%, dar mai mare de 40%, sau chiar în cazul unor cote de piață mai mici de 40%, un furnizor poate fi considerat ca având poziție dominantă, în acest caz analizându-se și alți factori. Aceste circumstanțe excepționale trebuie argumentate în mod clar și neechivoc, pe baza unor dovezi care să nu poată fi contestate. De altfel, prevederile art. 6 alin. (3) din Legea concurenței introduc o prezumție relativă de dominanță în cazul în care una sau mai multe întreprinderi dețin o cotă ori cotele cumulate pe piața relevantă, înregistrate în perioada supusă analizei, ce depășesc 40%.

12.6. Piețele serviciilor de terminare a apelurilor în fiecare rețea publică de telefonie sunt, prin definiție, piețe de monopol, care în condițiile sistemului de tarifare „partea apelantă plătește” nu au potențial să devină piețe concurențiale. Practic, este imposibil pentru un alt operator decât cel care controlează accesul la punctul terminal al rețelei asociat unui utilizator final să poată termina apelurile către acesta.

Prin urmare, fiecare operator al unei rețele publice de telefonie care asigură terminarea la puncte fixe a apelurilor provenite din alte rețele sau din propria rețea deține o cotă de piață de 100%.

În ceea ce privește concurența potențială, furnizorii de servicii de terminare a apelurilor la puncte fixe nu au de înfruntat potențiali concurenți, fiind imposibilă apariția unei alte oferte privind serviciile de terminare în propriile lor rețele.

Privitor la puterea de contracarare din partea operatorilor care achiziționează servicii de terminare a apelurilor la puncte fixe în rețeaua Romtelecom, principalele modalități prin care aceasta se poate manifesta sunt:

- a) refuzul de a cumpăra sau amânarea cumpărării serviciilor de terminare a apelurilor furnizate de Romtelecom;
- b) creșterea tarifelor de terminare în propriile rețele;
- c) creșterea tarifelor pe piața cu amănuntul pentru apelurile către rețeaua Romtelecom.

12.7. În urma analizei întreprinse, nu au fost identificate modalități/instrumente alternative viabile prin intermediul cărora operatorii alternativi ar putea contracara puterea de piață a Romtelecom, în condițiile în care puterea de negociere a acestei întreprinderi nu ar fi diminuată de existența unor măsuri de reglementare *ex-ante*.

12.8. ANCOM a concluzionat că nu există dovezi care să susțină că există furnizori care pot exercita putere de contracarare asupra puterii de piață a Romtelecom, astfel încât Romtelecom să nu acționeze într-o măsură apreciabilă în mod independent față de clienți, concurenți și utilizatorii finali pe piața serviciilor de terminare a apelurilor la puncte fixe în rețeaua publică de telefonie operată.

Analiza întreprinsă de Consiliul Concurenței cu privire la acest aspect, realizată cu ocazia emiterii punctului său de vedere cu privire la identificarea acestei piețe relevante ca piață susceptibilă de reglementare *ex-ante*, nu a condus la un rezultat diferit de cel al autorității de reglementare.

²⁹ Cazurile AKZO Chemie Bv v. Commission și Hoffmann-La Roche AG v. Commission;

³⁰ Cazul United Brands v. Commission;

În ceea ce privește celelalte criterii, s-a considerat că o analiză detaliată a acestora nu ar conduce la concluzii diferite în ceea ce privește poziția de monopol a Romtelecom pe piața relevantă.

12.9. Un alt aspect important care trebuie avut în vedere în analiza poziției Romtelecom pe această piață relevantă este faptul că serviciul de terminare a apelurilor în rețeaua fostului monopolist reprezintă o *facilitate esențială*, așa cum aceasta a fost definită în doctrina concurenței. Acest termen este utilizat pentru a desemna o instalație sau infrastructură care este esențială pentru asigurarea conexiunii cu consumatorii și/sau pentru a permite concurenților să-și desfășoare activitatea și care nu poate fi reprodusă prin mijloace rezonabile.

Conform prevederilor legale din domeniul concurenței, în sectorul comunicațiilor electronice, conceptul de "facilități esențiale" joacă un rol important în stabilirea obligațiilor ce incumbă operatorilor de comunicații electronice aflați în poziție dominantă.

Astfel, un operator economic care controlează accesul la facilitățile esențiale deține o poziție dominantă în sensul art.6 alin.(1) din Legea concurenței. În acest sens, trebuie avută în vedere și poziția operatorului pe piața de retail situată în aval față de piața relevantă, respectiv piața serviciului de telefonie fixă pe această piață Romtelecom fiind susceptibil de a deține o poziție dominantă din punct de vedere al cotelor de piață deținute.

12.10. Având în vedere cele menționate anterior se constată că Romtelecom deține o poziție dominantă pe piața națională a serviciului de terminare a apelurilor la puncte fixe în propria rețea de comunicații electronice, fiind astfel îndeplinită prima condiție prevăzută la art. 6 alin.(1) din *Legea concurenței*.

13. Practicile investigate

În cadrul investigației s-au analizat următoarele practici ale Romtelecom:

- nefinalizarea de către Romtelecom a tuturor apelurilor provenite din rețeaua Netmaster în perioada decembrie 2005 – iunie 2006;
- refuzul Romtelecom de creștere a capacității legăturii de interconectare cu Netmaster în perioada decembrie 2005 – iulie 2006.

14. Incidența Legii concurenței

14.1. În conformitate cu prevederile *Instrucțiunilor privind modul de aplicare a regulilor de concurență acordurilor de acces*, în multe cazuri, Consiliul Concurenței va trebui să se ocupe de problemele legate de accesul fizic, o importanță deosebită prezentând accesul la infrastructura rețelei operatorului de comunicații electronice aflat în poziție dominantă.

14.2. Anumiți operatori de comunicații electronice dominanți pot fi tentați să se opună acordării accesului unor terți furnizori de servicii ori altor operatori de rețea, în special în domeniile în care serviciile propuse vor concura cu un serviciu furnizat de către însuși operatorul de comunicații electronice aflat în poziție dominantă.

Această opoziție se va manifesta deseori prin întârzierea nejustificată în acordarea accesului, prin refuzul de a permite accesul sau printr-o dispoziție de a nu permite accesul decât în condiții mai puțin avantajoase pentru solicitant. Este rolul legislației de protecție a concurenței să se asigure că este permisă dezvoltarea acestor piețe

potențiale de acces și că operatorii de comunicații electronice dominanți nu pot exercita controlul asupra accesului pentru a frâna dezvoltarea piețelor acestor servicii.

14.3. În termeni generali, o companie care deține o poziție dominantă are obligația de a permite accesul, astfel încât bunurile și serviciile oferite companiilor din aval să le fie furnizate în condiții nu mai puțin favorabile decât cele acordate altor părți, inclusiv în condițiile aplicate propriilor operațiuni din aval.

14.4. Furnizorul de acces ar putea manipula trei elemente importante legate de acces, în scopul de a refuza acordarea acestuia: timpul de răspuns, configurația tehnică a rețelei și prețul.

14.5. Operatorii de comunicații electronice care dețin o poziție dominantă au obligația de a trata solicitările de acces în mod eficient: refuzul de a răspunde sau întârzierea inexplicabilă sau nejustificată în a da un răspuns la o solicitare de acordare a accesului poate constitui un abuz.

14.6 Discriminarea cu privire la orice aspecte sau condiții ale unor acorduri de acces, fără o justificare obiectivă, poate constitui un abuz. Discriminarea se poate referi la elemente ca: fixarea tarifelor, întârzieri la acordarea accesului, aspectele tehnice ale accesului, rutare, numerotare, restricții de rețea ce exced cerințelor esențiale și folosirea datelor din rețea referitoare la clienți.

15. Nefinalizarea de către Romtelecom a tuturor apelurilor provenite din rețeaua Netmaster în perioada decembrie 2005 – iunie 2006

15.1. Netmaster, prin plângerea transmisă Consiliului Concurenței, a reclamat faptul că a înregistrat pe legătura sa de interconectare cu Romtelecom un procent foarte mare de apeluri respinse, acesta atingând 52,87%.

Netmaster a menționat că, deși situația a fost adusă la cunoștință factorilor de decizie din Romtelecom, această întreprindere nu a efectuat demersuri în vederea remedierii ei.

Perioada în care s-a considerat că Romtelecom a recurs la această practică este decembrie 2005 – iunie 2006.

15.2. Din analiza efectuată în cadrul investigației, a rezultat că la data de 14.07.2003, între Romtelecom și Netmaster a fost încheiat un acord de interconectare prin care a fost reglementată, printre altele, furnizarea reciprocă de servicii de terminare a apelurilor în rețelele celor doi operatori.

Atât din documentele transmise Consiliului Concurenței de către Romtelecom³¹, cât și din documentele ridicate de la sediul Romtelecom ca urmare a inspecțiilor inopinate efectuate³², rezultă că Netmaster a semnalat Romtelecom în luna ianuarie a anului 2006 faptul că nu se finalizează apeluri spre rețeaua Romtelecom. Din analiza documentelor respective a rezultat faptul că urmare a sesizării Netmaster, Romtelecom a efectuat o analiză de trafic la data de 01.02.2006, orele 08.25-09.25.

Din analiza efectuată a rezultat că din 14 mesaje de Relese cu cauza 31 – acuzată de Netmaster – 13 au fost transmise de Netmaster iar 1 de Romtelecom; pentru apelul datorat Romtelecom, analiza respectivă descrie condițiile care au condus la nefinalizarea acestuia. În acest sens, analiza Romtelecom a arătat că „o buna parte a rejecturilor este cauzată tocmai de Netmaster, care nu procedează la analiza corectă a codurilor Rtc (primește REL cu cauza 3 – codurile sunt inexistente în comutatoarele

³¹ Adresa Romtelecom nr. 200/05/381/15.06.2006, înregistrată la ANCOM sub nr. 6/205402/15.06.2006

³² Adresa Diviziei Rețea de Voce nr. 203/01/03/470/01.02.2006 transmisă Diviziei Wholesale

noastre, sau chiar există cazuri de încercare de tranzitare a apelurilor spre alt operator)”.

15.3. Din documentele aflate la dosarul investigației rezultă că Romtelecom a răspuns întreprinderii Netmaster comunicându-i acesteia rezultatele analizei de trafic întreprinse.

În acest sens, la data de 15.06.2006³³ Romtelecom a informat ANCOM ca „nefinalizarea de către Romtelecom a apelurilor originate de Netmaster Communications se datorează marea majoritate unor cauze normale – ocupat sau număr nealocat. (...) Atașăm de asemenea răspunsul nostru la adresa Netmaster Communications nr. 20060236/26.01.2006”.

15.4. Astfel, din probele existente la dosarul cazului, prezentate mai sus, rezultă că Romtelecom a efectuat analize tehnice ale traficului pe legătura sa de interconectare cu Netmaster și a transmis acestei întreprinderi rezultatele analizei respective, evidențiind totodată cauzele nefinalizării apelurilor. Prin urmare, materialul probator administrat de Consiliul Concurenței în cadrul investigației nu demonstrează afirmația Netmaster conform căreia deși situația a fost adusă la cunoștință factorilor de decizie din Romtelecom, această societate nu a efectuat demersuri în vederea remedierii ei.

15.5. Se menționează faptul că în cursul anului 2006, Netmaster a sesizat și ANCOM³⁴ cu privire la nefinalizarea de către Romtelecom a tuturor apelurilor provenite din rețeaua Netmaster în perioada decembrie 2005 – iunie 2006. Se menționează că Romtelecom a pus la dispoziția Consiliului Concurenței³⁵ analiza efectuată asupra traficului înregistrat la data de 13.05.2006, orele 20.00-22.00, analiză realizată ca urmare a solicitării ANCOM.

Potrivit informațiilor transmise Consiliului Concurenței de către ANCOM, în acea perioadă, această autoritate era în proces de identificare a soluțiilor celor mai eficiente pentru probarea și combaterea unor practici, precum cea de nefinalizare a apelurilor fără o justificare temeinică³⁶.

În vederea analizării sesizării Netmaster, ANCOM a solicitat informații suplimentare Romtelecom³⁷. Conform informațiilor furnizate ANCOM de către Romtelecom³⁸, nefinalizarea apelurilor originate de Netmaster s-a datorat, în mare parte, la fel ca în cazul primei analize, unor cauze normale – ocupat sau număr nealocat.

În urma analizei tehnice efectuate ca urmare a sesizării depuse de Netmaster, ANCOM nu a avut certitudinea că sesizarea înaintată de Netmaster este întemeiată³⁹. ANCOM nu a luat o decizie prin care să constate vinovăția Romtelecom și să dispună stoparea unei astfel de practici.

15.6. Se menționează faptul că la data de 19.08.2011 domnul Sanjay Bhasin, fostul acționar majoritar al Netmaster, a pus la dispoziția Consiliului Concurenței un document al Romtelecom din data de 15.12.2005⁴⁰ cu privire la soluții de gestionare a traficului de apeluri originat sau tranzitat de operatorii alternativi (inclusiv Netmaster) și care urma să fie terminat în rețeaua Romtelecom. În opinia dlui Sanjay Bhasin

³³ Prin adresa nr. 200/05/381/15.06.2006 înregistrată la ANCOM sub nr. 6/205402/15.06.2006

³⁴ Prin adresa Netmaster nr. 20060140/22.05.2006 înregistrată la ANCOM sub nr. 6/312075/22.05.2006

³⁵ Prin adresa nr. 100/433/27.06.2006 înregistrată la Consiliul Concurenței sub nr. RG – 5040/27.06.2006

³⁶ Prin adresa nr. SC-DJ-11157/19.04.2010 înregistrată la Consiliul Concurenței sub nr. RG – 2561/20.04.2010

³⁷ Prin adresa înregistrată la ANCOM sub nr. 6/312075/22.05.2006

³⁸ Prin adresa Romtelecom nr. 200/05/381/15.06.2006, înregistrată la ANCOM sub nr. 6/205402/15.06.2006

³⁹ Conform adresei ANCOM nr. SC-DER-25437/03.11.2011 înregistrată la Consiliul Concurenței sub nr. RG – 15081/03.11.2011

⁴⁰ Adresa Romtelecom, Divizia Rețea de Voce nr. 203/01/02/6449/15.12.2005 transmisă dlui Sietse Lettinga, G.M. Wholesale Division

documentul respectiv constituie un element de dovadă a practicii Romtelecom de filtrare a apelurilor operatorilor alternativi concurenți.

Potrivit documentului respectiv, în considerarea volumului mare de trafic originat sau tranzitat de o parte a operatorilor alternativi (printre care și Netmaster), se avansa o propunere internă de schimbare a politicii Romtelecom de gestionare a apelurilor (în cazul volumelor mari de trafic) în vederea asigurării priorității traficului on-net pentru proprii utilizatori în raport cu traficul generat off-net și care urma să fie terminat în rețeaua Romtelecom, prin implementarea unei proceduri software de filtrare a apelurilor.

15.7. Consiliul Concurenței a solicitat și punctul de vedere al ANCOM cu privire la posibilitatea implementării de către furnizorii de servicii de comunicații electronice, în particular Romtelecom, de soluții software în vederea prioritizării traficului on-net în raport cu traficul generat off-net prin filtrarea apelurilor, în scopul⁴¹ eliminării concurenților acestei întreprinderi (în speță Romtelecom) de pe piața cu amănuntul a serviciilor de telefonie fixă.

În ceea ce privește posibilitatea aplicării unei soluții tehnice pentru filtrarea apelurilor (în sensul terminării numai a anumitor apeluri, de exemplu în funcție de originea acestora sau, eventual, alte criterii), precum și la modalitatea de a se stabili dacă o astfel de soluție a fost/este aplicată (contribuind la gestionarea apelurilor), ANCOM⁴² menționează că furnizorii de rețele publice de telefonie implementează în mod curent proceduri de gestionare a traficului în scopul de a evita congestiunea segmentelor de rețea sau utilizarea acestora la capacitate maximă, în absența aplicării unor astfel de proceduri fiind posibilă apariția unor situații de funcționare necorespunzătoare a rețelei și/sau pierderi de trafic. Eficiența procedurilor de gestionare a traficului implică, în mod necesar, și utilizarea mai multor aplicații software. Criteriile în funcție de care aceste aplicații software derulează procese sunt stabilite de către fiecare furnizor, având în vedere capabilitățile software ale centralei telefonice în cauză, arhitectura propriei rețele precum și cerințele care trebuie îndeplinite pentru o funcționare adecvată a acesteia. În funcție de criteriile pe care se fundamentează derularea aplicațiilor software, în anumite circumstanțe, ar putea fi afectați indicatorii privind gradul de finalizare a apelurilor.

Cu privire la depistarea scopului în care a fost folosită o astfel de aplicație – evitarea congestiunii rețelei ori limitarea anticoncurențială a traficului originat sau tranzitat prin rețeaua unui operator în vederea terminării în rețeaua unui concurent – ANCOM precizează că nu este o soluție de analiză unanim valabilă, fiind necesară evidențierea unor metode de la caz la caz.

15.8. Menționăm că, în urma analizei efectuate inclusiv asupra documentelor prelevate în cursul inspecțiilor inopinate, Consiliul Concurenței nu a identificat elemente de probă care să susțină că Romtelecom a adoptat și a pus în aplicare, în scop anticoncurențial, propunerea internă de implementare a unei proceduri software bazate pe filtrarea apelurilor depusă la dosarul cauzei de către dl Sanjay Bashin.

15.9. Având în vedere cele arătate mai sus, în cadrul investigației declanșate nu au fost descoperite probe care să arate sau să indice existența, în perioada decembrie 2005 – iunie 2006, a unei practici din partea Romtelecom de excludere a concurentului său (Netmaster) prin nefinalizarea apelurilor provenite (originate sau tranzitate) din rețeaua Netmaster.

⁴¹ și nu în scopul de a evita pur și simplu congestiunea rețelei datorită unui volum de trafic prea ridicat în raport cu capacitatea rețelei respective;

⁴² Prin adresa nr. SC-DER-25437/03.11.2011, înregistrată la Consiliul Concurenței sub nr. RG – 15081/03.11.2011

De asemenea, nu s-au descoperit elemente de probă din care să rezulte fie existența unui comportament de exploatare (în speță, eventuale beneficii ale Romtelecom de ordin financiar ca urmare directă sau indirectă a pretinsei fapte anticoncurențiale), fie existența unui comportament de excludere, ca rațiune a practicii respective.

15.10. În concluzie, în urma analizei efectuate, nu se susține existența unui abuz de poziție dominantă al Romtelecom manifestat, în perioada decembrie 2005 – iunie 2006, prin nefinalizarea tuturor apelurilor provenite din rețeaua Netmaster. În aceste condiții, rezultă că a doua condiție prevăzută la art. 6 alin(1) din Legea concurenței nu este îndeplinită.

15.11. Întrucât, din analiza efectuată nu a rezultat existența unui abuz al Romtelecom, a treia condiție prevăzută la art. 6 alin.(1) din Legea concurenței înainte de a fi modificată – *prin acest abuz să fi fost sau să poată fi afectată activitatea economică sau prejudiciați consumatorii* – nu are obiect. Chiar dacă nu mai este prevăzut în mod expres în Legea concurenței, existența unei fapte anticoncurențiale presupune prin ea însăși cel puțin posibilitatea afectării activității economice ori a prejudicierii consumatorilor

În acest sens, se menționează că, în plângerea transmisă, Netmaster face trimitere la reclamațiile anumitor clienți ai Netmaster referitoare la accesul spre operatorul Orange în vederea terminării apelurilor în rețeaua individuală a acestuia.

Referitor la acest aspect, în analiza tehnică a Romtelecom din data de 01.02.2006, se face precizarea că Netmaster și Orange sunt interconectați direct și, în plus, întrucât clienții menționează că primesc mesaj vocal din rețeaua Orange, nu poate fi vorba de probleme în rețeaua de tranzit a Romtelecom.

În cadrul analizei efectuate în investigație nu s-au descoperit elemente care să indice existența anumitor efecte ale practicii semnalate.

16. Refuzul Romtelecom SA de creștere a capacității legăturii de interconectare cu Netmaster în perioada decembrie 2005 – iulie 2006

16.1. Netmaster a semnalat Consiliului Concurenței faptul că, deși la data de 20.12.2005 s-a încheiat un Proces-Verbal prin care Romtelecom și Netmaster au declarat că s-au întrunit condițiile tehnice pentru creșterea capacității legăturii de interconectare între cele două societăți cu șase circuite, după două săptămâni de funcționare, circuitele respective au fost blocate de către Romtelecom.

În acest sens se menționează că, la data de 18.08.2005, Netmaster a depus la Romtelecom o cerere de mărire a capacității de interconectare cu acest operator prin care se solicita mărirea capacității de interconectare cu centrala Dacia Tx, de la 6 E1 la 12 E1.

De asemenea, prin plângerea transmisă Consiliului Concurenței, Netmaster a afirmat că, deși a solicitat în repetate rânduri deblocarea celor 6 circuite, situația a rămas aceeași, neprimind vreun răspuns din partea Romtelecom.

Astfel, prin practica de tergiversare a deschiderii circuitelor și, ulterior, prin manifestarea refuzului de a mai deschide 6 circuite, Netmaster consideră că Romtelecom a refuzat accesul în rețeaua sa, limitând dezvoltarea tehnologică și exploatând starea de dependență a Netmaster.

16.2. Perioada analizată în cadrul investigației este decembrie 2005 (data încheierii procesului verbal menționat anterior) – iulie 2006 (data la care Romtelecom a suplimentat capacitatea legăturii de interconectare conform cerințelor Netmaster).

16.3. În Anexa A a acordului de interconectare încheiat în anul 2003 între Romtelecom și Netmaster sunt detaliate principiile operaționale și de planificare pentru transmiterea apelurilor între rețeaua Romtelecom și rețeaua Netmaster. De asemenea, sunt cuprinse prevederi referitoare la planificarea și operarea serviciilor furnizate. Din analiza prevederilor acestei anexe rezultă obligația Netmaster de a furniza Romtelecom atât prognoze de trafic⁴³, cât și profiluri de capacitate.

Înainte de a efectua comenzile de capacitate, Netmaster trebuia să furnizeze Romtelecom profilurile de capacitate corespunzătoare cerințelor sale de capacitate suplimentară pentru toate punctele de acces existente și propuse (conform art. 9.1 din Anexa 1 a Acordului).

Profilul de capacitate în avans (ACO) este acea parte a profilului unei capacități care stabilește intențiile părții relevante de comandare a capacității pentru primele 4 luni ale profilului de capacitate.

Pe durata unui ACO, operatorul va face comenzi de capacitate, pentru fiecare punct de acces, pentru cantitatea totală specificată în ACO-ul în cauză plus 10% din această capacitate.

Dacă niciun ACO nu este furnizat sau dacă comanda de capacitate depășește limita menționată anterior, Romtelecom nu este ținută de limitele de timp aferente implementării.

Acordul prevede o procedură de soluționare a posibilelor litigii ce pot apărea între părți.

Astfel, dacă o parte dorește să invoce procedura de soluționare a litigiilor, va transmite o notificare scrisă celeilalte părți (care să cuprindă detaliile referitoare la natura și la întinderea litigiului).

În situația în care în urma consultărilor și negocierilor părțile nu soluționează litigiul într-un anumit termen, ele pot sesiza ANCOM; conform acordului, părțile se vor conforma și vor implementa decizia acestei autorități.

16.4. Din documentele aflate la dosarul cazului rezultă că formularul de comandă pentru mărirea capacității de interconectare cu centrala Dacia Tx de la 6 E1 la 12 E1 a fost depus de Netmaster la Romtelecom la data de 18.08.2005.

Anterior acestei date, la 12.01.2005⁴⁴, Netmaster solicitase Romtelecom mutarea a 6 dintre trunchiurile E1 folosite pentru serviciile de dial-up pentru mărirea capacității de interconectare.

Aceste 6 trunchiuri urmau a fi adaugate capacității de interconectare deja existente pe fibra optica dintre centrala Netmaster și centrala de tranzit Dacia pe soluția tehnică deja existentă.

Din documentele interne ale Romtelecom, ridicate în cadrul inspecției inopinate din data de 11.11.2009⁴⁵ rezultă că testele de interconectare în vederea extensiei capacității de interconectare cu operatorul Netmaster de la 6 E1 la 12 E1 au fost programate să se efectueze în perioada 14-16 decembrie 2005. Conform adresei menționate anterior, Netmaster a fost informat cu privire la această programare a respectivelor teste.

⁴³ Conform art. 8.1 din Anexa 1 *prognozele de trafic vor fi utilizate de către părți pentru a planifica o capacitate a centralelor și a rețelei de distribuție suficientă pentru a face față cerințelor din comenzile de capacitate*

⁴⁴ Prin adresa Netmaster nr. 2005008, înregistrată la Romtelecom sub nr. 206/03/314/12.01.2005

⁴⁵ Adresa Diviziei Planificare & Inginerie nr. 203/01/01/11016/12.02.2005 transmisă Diviziei Wholesale

Precizăm că în cadrul inspecției inopinate nu s-au descoperit elemente de probă din care să rezulte existența unor eventuale obiecții ale Netmaster referitoare la data înaintată pentru efectuarea testelor.

16.5. Conform informațiilor transmise de Romtelecom⁴⁶, întrucât Netmaster nu a respectat procedura prevăzută în acordul de interconectare pentru mărirea capacității de interconectare (obligația de a furniza prognoze de trafic pentru fiecare punct de acces sau pentru toate tipurile de trafic, precum și comenzi de capacitate), Romtelecom nu era ținută de respectarea limitelor de timp aferente implementării (art. 8-10 din Anexa A a acordului).

Însă, deși nu a fost respectată această procedură, testarea celor 6 circuite comandate a fost finalizată.

La data de 20.12.2005 s-a încheiat un proces verbal între Romtelecom și Netmaster în care se consemnează că la data de 16.12.2005 au fost finalizate testele de transmisiuni între Romtelecom și Netmaster în vederea extensiei capacității legăturii de interconectare de la 6 E1 la 12 E1. Conform acestui proces verbal, condițiile tehnice pentru creșterea capacității legăturii de interconectare erau întrunite la acea dată.

16.6. Potrivit celor declarate de Netmaster, după două săptămâni de funcționare a noilor capacități de interconectare, acestea au fost întrerupte de către Romtelecom.

În apărarea sa, Romtelecom a precizat că, din discuțiile avute de această întreprindere cu Netmaster nu a reieșit caracterul urgent al solicitării de mărire a capacității de interconectare. În lipsa prognozelor de trafic și urmare a analizelor de trafic efectuate, Romtelecom a considerat că circuitele existente la momentul respectiv erau suficiente pentru a suporta traficul Netmaster.

16.7. De asemenea, conform răspunsului Romtelecom transmis Netmaster⁴⁷, întrucât Netmaster solicitase la data de 12.04.2006 modificarea formei de interconectare dintre cele două societăți din spațiile Netmaster în spațiile Romtelecom, comanda din aprilie a fost interpretată ca o anulare a comenzii anterioare (din luna august a anului 2005 de mărire a capacității de interconectare) și s-au făcut demersurile necesare în vederea asigurării circuitelor solicitate la noua locație.

Din formularul de comandă depus de Netmaster la Romtelecom⁴⁸ la data de 12.04.2006 rezultă solicitarea de modificare a formei de interconectare din spațiile Netmaster în spațiile Romtelecom – inclusiv pentru cele 6 fluxuri care fac obiectul analizei (se are în vedere că, în formular, pentru centrala Dacia Tx, sunt menționate 12 trunchiuri).

16.8. Pentru a procesa o nouă comandă, conform Acordului încheiat, Romtelecom avea la dispoziție un termen de 60 de zile lucrătoare care putea fi prelungit până la 6 luni, în cazul în care erau necesare lucrări suplimentare de construcții, incluzând modificarea semnificativă a spațiilor de colocare.

Romtelecom a înștiințat Netmaster cu privire la lucrările de amenajare începute în clădirea Dacia⁴⁹ (unde sunt localizate atât centrala de tranzit, cât și cea locală), fiind solicitată opinia sa pentru a se putea demara procedurile necesare în vederea colcării.

⁴⁶ Adresa Romtelecom nr. 100/433/27.06.2006 înregistrată la Consiliul Concurenței sub nr. RG – 5040/27.06.2006

⁴⁷ Adresa Romtelecom nr. 204/01/4010/28.06.2006 înregistrată la Netmaster sub nr. 20060192/04.07.2006

⁴⁸ Înregistrat la Netmaster sub nr. 2006096/12.04.2006

⁴⁹ Prin scrisoarea nr. 204/01/2021/18.04.2006

16.9. La data de 01.02.2006 și la data de 13.05.2006, Romtelecom a procedat la analiza tehnică a traficului provenit din rețeaua Netmaster.

În urma analizelor efectuate, Romtelecom a identificat cauzele nefinalizării tuturor apelurilor din rețeaua Netmaster în rețeaua Romtelecom (în mare parte cauze normale – număr ocupat sau nealocat). Analizele efectuate nu au condus la identificarea anumitor probleme rezultate dintr-o posibilă insuficiență a capacității de interconectare.

Analiza tehnică a Romtelecom din data de 13.05.2006 a fost transmisă și ANCOM, autoritate care nu a ridicat eventuale obiecții cu privire la modul în care aceasta a fost realizată.

16.10. Într-un termen relativ scurt de la data la care Netmaster a semnalat Romtelecom problemele legate de activarea celor 6 circuite (07.06.2006) și în urma transmiterii de către Romtelecom a explicațiilor sale referitoare la situația respectivă, s-a procedat la activarea respectivelor circuite - la data de 18.07.2006.

În acest sens, Romtelecom a informat Netmaster că la data de 18.07.2006 a activat cele 6 circuite solicitate inițial. Aceste circuite urmau să fie active până la data la care Netmaster dorea schimbarea arhitecturii de interconectare⁵⁰.

Netmaster a confirmat Romtelecom reactivarea celor 6 fluxuri și deschiderea traficului pe liniile existente la data de 19.07.2006⁵¹.

Netmaster și-a menținut solicitarea de a se schimba forma de interconectare în spațiile Romtelecom, testele de transmisiuni în vederea mutării capetelor fluxurilor de interconectare din *Pol_Tx Dacia (12 E1) și Pol_Lx Dacia (1E1)*, pentru modificarea formei de interconectare din *interconectare directă în spațiul Netmaster în interconectare în spațiul Romtelecom*, fiind finalizate în perioada 01-04.11.2006.

16.11. La data de 08.11.2006, prin procesul verbal încheiat între Romtelecom și Netmaster, s-au declarat întrunite condițiile tehnice pentru deschiderea traficului comercial pe noua rută de transmisiuni a legăturilor de interconectare din Pol-urile Tx Dacia și Lx Dacia.

16.12. Precizăm că în cursul inspecțiilor inopinate realizate la sediile Romtelecom nu au fost descoperite probe care să arate sau să indice existența unei practici de excludere prin limitarea traficului Netmaster ca urmare a limitării capacității legăturilor de interconectare între Romtelecom și Netmaster prin blocarea celor 6 circuite la două săptămâni după activarea acestora. De asemenea, nu s-au descoperit elemente de probă din care să rezulte fie existența unui comportament de exploatare (eventualele beneficii ale Romtelecom de ordin financiar rezultate ca urmare directă sau indirectă a preinsei fapte anticoncurențiale), fie existența unui comportament de excludere ca rațiune a practicii respective.

16.13. Luând în considerare cele menționate anterior, nu se susține acuzația privind existența unui abuz al Romtelecom, în perioada decembrie 2005 – iulie 2006, prin limitarea capacității de interconectare cu rețeaua Netmaster.

Astfel, rezultă că a doua condiție prevăzută la art. 6 alin.(1) din Legea concurenței nu este îndeplinită.

16.14. Întrucât, din analiza efectuată nu a rezultat existența unui abuz al Romtelecom, a treia condiție prevăzută la art. 6 din Legea concurenței înainte de a fi modificată – *prin acest abuz să fi fost sau să poată fi afectată activitatea economică sau prejudiciați*

⁵⁰ Prin adresa nr. 204/01/5372/18.07.2006 înregistrată la Netmaster sub nr. 20060213/19.07.2006

⁵¹ Prin adresa nr. 20060213/19.07.2006

consumatorii – nu are obiect. Chiar dacă nu mai este prevăzut în mod expres Legea concurenței, existența unei fapte anticoncurențiale presupune prin ea însăși cel puțin posibilitatea afectării activității economice ori a prejudicierii consumatorilor.

Deși nu este necesară analiza acestei ultime condiții, se menționează că analiza faptelor desfășurate în intervalul respectiv de timp a evidențiat că Romtelecom, în lipsa unor indicatori de trafic (prognoze de trafic pentru fiecare punct de acces sau pentru toate tipurile de trafic, precum și comenzi de capacitate), a unor solicitări tehnice precise și/sau a unor prognoze de business avansate odată cu solicitarea contractuală, a estimat, pe baza experienței, o abordare tehnică de start, eventual supusă unor corecții ulterioare.

Având în vedere faptul că:

- Netmaster nu a furnizat informațiile care să susțină imposibilitatea asigurării traficului acuzat a fi restricționat, iar Romtelecom pe de altă parte susține că circuitele existente erau suficiente pentru a suporta traficul Netmaster,
- Romtelecom a acționat conform clauzelor contractuale din punctul de vedere al intervalelor de acțiune, respectiv de răspuns la solicitările contractuale,
- Netmaster nu a putut proba în plângerea către Consiliul Concurenței necesitatea creșterii capacității de interconectare și nu a furnizat temeiurile necesare atestate de solicitările către Romtelecom,

nu se poate demonstra afectarea Netmaster, în perioada de timp scursă până la creșterea capacității de interconectare, prin preținsele practici de restricționare tehnică și/sau de întârziere.

În temeiul prevederilor art.20 alin.(1) și alin.(4) lit.a) și ale art.42 alin.(2) din *Legea concurenței nr.21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare*,

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

DECIDE

Art.1. Se constată că investigația având ca obiect posibila încălcare a prevederilor art. 6 alin.(1) din Legea concurenței de către Romtelecom SA, declanșată prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 558/04.11.2010 prin care s-a dispus disjungerea investigației declanșate prin Ordinul Președintelui Consiliului Concurenței nr. 166/10.07.2006, modificat prin Ordinul nr. 269/09.07.2009, nu a condus la descoperirea unor dovezi suficiente privind încălcarea legii, care să justifice impunerea de măsuri sau sancțiuni de către Consiliul Concurenței.

Art.2. Se dispune închiderea investigației având ca obiect posibila încălcare a prevederilor art. 6 alin.(1) din Legea concurenței de către Romtelecom SA, cu privire la faptele ce fac obiectul plângerilor înaintate la Consiliul Concurenței de către Netmaster Communications SRL.

Art.3. Prezenta decizie poate fi atacată, conform art. 47¹ alin. (1) din *Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, la Curtea de Apel București, secția Contencios Administrativ și Fiscal, în termen de 30 de zile de la comunicare.

Art.4. În conformitate cu art. 57 din *Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, prezenta Decizie va fi publicată pe pagina de internet a Consiliului Concurenței.

Art.5. Secretariatul General și Direcția Servicii din cadrul Consiliului Concurenței vor urmări aducerea la îndeplinire a prezentei decizii.

Art.6. Prezenta decizie va fi comunicată de către Secretariatul General din cadrul Consiliului Concurenței următoarelor întreprinderi:

SC Romtelecom SA

Sediu: Piața Presei Libere nr. 3-5, clădirea City Gate, Turn Nord, sector 1, București

New Com Telecomunicații SA

Sediu: Cluj-Napoca, str. Henri Barbusse nr. 19, jud. Cluj

Bogdan M. Chirițoiu,
Președinte